

El primer Consell Valencià de Cultura, el 1986. Joan Lerma i Ciprià Ciscar van estar al davant com a president de la Generalitat i conseller de Cultura i Educació, respectivament.

Condemnats al consens

Els membres del Consell Valencià de Cultura consideren que aquest organisme està infrutilitzat. Els conflictes interns, però, l'impedeixen avançar.

Poden seure en una mateixa taula vegetarians i caníbals i arribar a acords sobre com es torra una sardina? És clar que aquest no és el cas del Consell Valencià de Cultura (CVC) perquè tots els que l'integren són, per a uns o altres partits polítics, intel·lectuals de reconegut prestigi i perquè la gastronomia no és un dels temes que posen damunt la taula. Però el CVC està constituït per persones d'origen divers pel que fa a la seua adscripció ideològica, política, professional i, fins i tot, lingüística. Uns parlen en castellà, d'altres defensen el català i d'altres el valencià sense accents de la Real Academia de Cultura Valenciana del poeta Xavier Casp (que també és membre del Consell). El consens és, certament, difícil i la seua missió, assessorar les administracions

públiques sobre matèria cultural, molt complicada.

El CVC va ser creat per Llei el 30 d'octubre de 1985, materialitzant el que ordenava l'article 25 de l'Estatut d'Autonomia. Com ja prescrivia aquest article, els membres d'aquest Consell havien de ser "elegits per majoria de dos terços de les Corts Valencianes". És a dir que l'elecció dels 21 consellers havia de ser consensuada per les principals forces polítiques. Des del principi fins ara, els consellers són fruit d'un consens polític artificial i forçat: cada vegada que s'ha de triar un nou membre les converses s'allarguen interminablement. Per exemple, la mort de Joan Fuster, el juny de 1992, va deixar un lloc lliure en el CVC que no va ser renovat fins el febrer de 1994, un any i mig després.

Quina ha de ser la missió del Consell Valencià de Cultura?

EL TEMPS ha fet una enquesta entre 8 dels 21 membres del Consell Valencià de Cultura per conèixer quina hauria de ser, al seu parer, la funció del CVC. Els membres enquestats pertanyen a àmbits ideològics oposats, han estat proposats per diferents partits polítics i estan especialitzats en matèries molt diverses de la cultura i la ciència.

Vicent Aguilera Cerní: “Vist el rumb que estan prenent els esdeveniments, no vull fer cap declaració. Ja que diga el que diga serà interpretat de forma negativa. Estic profundament disgustat per aquesta situació.”

Enrique García Asensio: “El Consell és un òrgan consultiu del qual se serveix l'Estatut i hauria de fer una tasca d'assessorament de totes les administracions: l'autonòmica, les provincials i les locals. Ara mateix, està infrutilitzat per totes aquestes administracions, que li fan molt poques consultes.”

Vicent Álvarez: La seua missió és la defensa de la cultura valenciana. Com que és una institució consultiva moltes vegades es limita a treballar pels encàrrecs

que les institucions li fan, però el CVC ha d'intensificar les seues activitats. És un òrgan de tot el País Valencià i, per tant, ha de connectar amb els problemes del Nord i del Sud i no limitar-se a València. Les persones del Consell, doncs, han d'anar a llocs diferents i no centrar-se sempre en els problemes de l'àrea metropolitana.

Manuel Bas Carbonell: La seua funció és assessorar les institucions oficials i marcar les directrius culturals de la Comunitat en tots els aspectes. És el

lloc per on es poden traure les directrius més consensuades i obligar moralment totes les institucions a actuar per a vertebrar la Comunitat. També hauria d'intentar apropar les institucions al poble i anar a aquelles comarques més allunyades de València.

Pilar Faus: A banda de la funció que li atorga la llei com el més important òrgan consultiu de la Generalitat, també ha de canalitzar i impulsar la

llora de la cultura valenciana en tots els camps en què aquesta es diversifica. Tenint en compte que la cultura és un bé per a tots, sense limitacions de tipus geogràfic, social, econòmic, confessional o polític, l'actuació del CVC per a dur a terme la seua missió ha de ser totalment objectiva i lliure, per tant, d'imposicions sectàries o “interessades” de qualsevol tipus.

Ricardo Bellver: El CVC va nàixer amb un sentit molt funcional i tenia una estructura reaccionària. En la pràctica, però, ha anat ampliant les seues

funcions i fent-se més protagonista. El que ha de fer és avançar en aquesta línia progressista, que vol dir anar per davant de la iniciativa social i incidir especialment en el sector més jovenívol.

Emili Marín: “Cal destacar que el CVC és un fet singular en l'estat espanyol, ja que cap estatut autonòmic inclou una institució semblant. Aquest fet i que siga

un organisme format per membres consensuats per totes les forces polítiques el converteix en un òrgan molt important que ha de fer de dinamitzador de tota la cultura valenciana. Així, ha d'aportar serenitat a la societat valenciana.”

Ferran Torrent: El CVC, a més de ser consultiu, s'hauria d'avançar i oferir projectes i propostes culturals, dinamitzar la societat valenciana. Actualment s'ofereix una magnífica oportunitat per arribar a un consens entre tots els membres d'aquest organisme. Caldria, per això, oblidar-se de la defensa dels interessos polítics dels partits que han proposat cadascun dels membres.

Si el consens per triar-los és, doncs, complicat, l'equilibri interior de la institució no ho és menys. Un òrgan com aquest, que té la missió d'assessorar la Generalitat en matèria cultural va passar dos anys redactant les actes en espanyol perquè hi havia membres que s'oposaven a acceptar la unitat de la llengua catalana. Finalment va ser la Direcció General de Política Lingüística la que va haver de redactar les actes del CVC amb l'abstenció aquiescent de Xavier Casp i José Boronat, que encara actualment es nega a signar les ac-

tes en valencià per “estar escrites en *polaco*”, segons ha informat a EL TEMPS un membre del CVC. El valencià de les actes actuals, per acontentar tothom, conserva arcaïsmes com ara *ab per amb*.

Tira i arronsa editorial. La paradoxa arriba a límits extrems quan s'analitza la política editorial de la institució en els seus deu anys de funcionament. De les 42 obres publicades en aquest període, n'hi ha d'escrites en castellà, n'hi ha en català i n'hi ha també en

valencià secessionista. Entre aquestes últimes destaca l'*Antologia poètica* del mateix Xavier Casp, que està totalment adaptada a les normes de l'Acadèmia de Cultura Valenciana, malgrat que Casp, al llarg de la seua vida ha escrit seguint diferents pautes ortogràfiques.

Casp no és l'únic membre de qui el CVC ha publicat una obra pròpia. Entre les 42 obres editades per la institució en deu anys n'hi ha sis, comptant la de Casp, que tenen per autor un membre o ex-membre del Consell: *El yacimiento arqueológico de la Alcudia de Elche* i *El Museo Arqueológico Municipal de Elche*, de Rafael Ramos; *Joan de Cabriada i la introducció de la ciència mèdica moderna a Espanya*, de J. María López Pinero; *El histórico Reino de Valencia y su organización foral*, de Juan Ferrando Badia; i *Literatura valenciana del segle XV: Joanot Martorell i Sor Isabel de Villena*, que inclou tres conferències de Germà Colón, Leopoldo Penarroja i el cardenal Enrique y Taracón.

A banda, hi ha tres obres més que han estat coordinades també per membres del CVC (Ferrando Badia, Justo Nieto i Manel Bas Carbonell) i dos homenatges pòstums a José Antonio Maravall i Joan Fuster.

La resta d'obres publicades pel CVC recull una variada gamma de temes que van des del disseny industrial en els sectors exportadors valencians fins a l'oftalmologia més especialitzada. Un ampli ventall fruit, sens dubte, del tira i arronsa entre els representants de les diferents disciplines de la ciència i la cultura que estan representades al Consell Valencià de Cultura.

A banda de les publicacions, que sempre han tingut un cert ressò entre grups més o menys amples de població, el CVC ha estat més

A l'esquerra, l'actual president del CVC, el crític d'art Aguilera Cerni, i, al centre, el seu antecessor, el poeta Juan Gil-Albert, en una imatge de 1986. Aquesta setmana es coneixerà el tercer president del CVC, que ha de ser triat per Eduardo Zaplana, president de la Generalitat.

notícia pels seus conflictes interns que pels èxits aconseguits. Un buidatge de l'hemeroteca ens ho pot aclarir. Una informació qualsevol sobre la primera sessió plenària del CVC després d'haver-se produït una renovació de membres és sempre una confusa crònica dels equilibris de poder entre l'elit cultural. En aquest tipus de sessions s'acostumen a renovar les comissions que formen el Consell, que són la de promoció cultural, la jurídica, la de les arts i les ciències i la de llegat cultural. En cada comissió ha d'haver-hi el mateix equilibri de forces polítiques que al CVC en general, cosa que obliga a eternitzar les discussions. En acabar aquesta tasca, potser, si hi ha temps, es parlarà sobre l'avantprojecte que el Govern Valencià prepara sobre, posem per cas, la Llei de Patrimoni.

A banda dels conflictes interns, l'hemeroteca deixa clar que el CVC ha fet alguns informes sobre lleis que afectaven la nostra cultura i ha proposat, debatut i/o aprovat reconeixements, homenatges i distincions a personalitats de reconegut prestigi en el món de les lletres o de les ciències.

Els retards interminables en el relleu dels seus membres, les polèmiques lingüístiques, les modificacions del reglament intern de la institució, les acusacions mútues o les discussions bizantines sobre la composició de les diferents comissions han fet del CVC una institució alentida i, per tant, poc activa.

La prova és que el CVC és, possiblement, l'única institució de la Generalitat en la qual el superàvit acumulat en anteriors exercicis ha estat superior al pressupost de despeses atorgat pel govern valencià (L'any 1991 el pressupost per al CVC va ser de 70 milions de pessetes mentre que la incorporació de superàvits era de 71 milions).

Però els membres del CVC sempre es mostren optimistes i esperançats amb el futur, encara que acostumen a reconèixer que, en el passat, la institució ha estat infrutilitzada.

El bibliòfil, el rector i el director d'orquestra. Actualment, el CVC viu un d'aquests moments d'optimisme. El govern d'Eduardo Zaplana, l'únic que té la facultat de fer-ho, ha decidit que la presidència del CVC canvie de mans. El crític d'art Vicente Aguilera Cerni ha estat des de la mort de l'anterior president, el poeta Juan Gil-Albert, el que ha ocupat aquest lloc. Aguilera Cerni, malgrat haver estat nomenat pel PSOE com a president, havia aconseguit el reconeixement dels membres col·locats pels conservadors. Un d'aquests membres, Ricardo Bellveser, que és també cap de redacció de *Las Provincias*, deia a EL TEMPS que considerava la presidència d'Aguilera Cerni com "impecable". Tot i això, Zaplana va anunciar fa dues set-

ARXIU

més s'acostava als desitjos de Zaplana.

Les despeses del consens.

Cada membre d'aquesta institució cobra una dieta de 40.000 pessetes per assistir a una comissió. Se li abonen, a més, les despeses de desplaçament i menjar. Cada sis mesos, com a mínim, hi ha una comissió plenària, però a més les diverses comissions que componen el CVC es reuneixen més sovint. Al llarg dels deu anys de vida del CVC la

manes que el relleu d'Aguilera Cerni s'acostava. I començaren les travesses. Es va parlar del director d'orquestra Enrique García Asensio, però aquest ha afirmat a EL TEMPS que ningú no li ha dit res des de la Generalitat i que li sembla més lògic que el nou president resideixi al País Valencià (García Asensio viu a Madrid). El nom de Manel Bas Carbonell ha sonat també com un candidat amb moltes possibilitats per al càrrec. Aquest bibliòfil valencià, que té en propietat una de les biblioteques més importants del país, té molt bona relació amb el conseller de Cultura, Ferran Villalonga, i amb el president de la Diputació de València, Manuel Tarancón. A més, el seu nom ja va sonar com a possible comissari dels actes per la capitalitat cultural del 2001 i és també qui ha posat en contacte Rita Barberà amb el Projecte Tercer Mil·lenni. Però el bibliòfil sembla tenir en contra un dels mitjans que més influeixen sobre el govern valencià, el diari *Las Provincias*. Ricardo Bellveser ha estat consultat per EL TEMPS sobre la successió en la presidència. Bellveser afirma que "tots els membres podrien ser presidents" i recorda que s'ha parlat de l'advocat Ferrando Badia, d'Enrique García Asensio i del rector de la Universitat Politècnica de València, a més de Bas Carbonell, "que potser és jove i no té l'experiència dels altres, ja que només fa quatre mesos que està en el CVC". L'endemà d'aquestes declaracions *Las Provincias* publicava un article en què assegurava que Eduardo Zaplana ja havia descartat Bas Carbonell. Alhora assenyalava al rector de la Politècnica Justo Nieto, com el candidat que

Ciprià Ciscar, en la conselleria d'Educació i Cultura, el 1989, quan era titular d'aquest departament. Ciscar va ser qui va materialitzar en llei el Consell Valencià de Cultura, institució que ja és present en l'Estatut d'Autonomia.

Generalitat hi ha invertit més de 725 milions de pessetes. Què n'ha rebut a canvi? Tots els membres consultats per EL TEMPS (Vegeu l'enquesta) opinen que el CVC ha d'ampliar les seues funcions i no limitar-se a la funció consultiva. Ha de fer de dinamitzador de la cultura del país. García Asensio afirma que està "infrautilitzat" perquè se li fan molt poques consultes i perquè sembla que ni les diputacions ni els ajuntaments sàpiguen que poden consultar-li. El capellà i director de la revista *Saó*, Emili Marín, i l'advocat Vicent Àlvarez, que dirigeix la comissió jurídica del CVC, i el bibliòfil Bas Carbonell opinen que la institució està massa tancada en l'àrea metropolitana de València i no s'acosta a la realitat de les comarques més allunyades del cap i casal. Ricardo Bellveser manifestava la seua alegria "perquè el CVC deixi de ser el lloc on va la gerontocràcia a fer no sé què i estiga més connectat amb la realitat actual". Pilar Faus, ex-directora de la Biblioteca de València, defensava que la seua missió ha de ser "totalment objectiva i lliure, per tant, d'imposicions sectàries o "interessades" de qualsevol tipus". I l'escriptor Ferran Torrent, en el mateix sentit, considera que "s'ha d'arribar a un consens entre els membres d'aquest organisme i per això ens hem d'oblidar de la defensa d'interessos polítics".

Cada nova etapa del CVC és plena de bons desitjos i optimisme generalitzat, però els deu anys d'experiència demostren que 21 persones d'orígens i interessos tan diversos poden seure a la mateixa taula però arriben a molts pocs acords.

Àlex Milian